

การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและ การศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน *

Information Technology Risk Management of District Administrators of Non-formal and Informal Education Center in Upper Northern Thailand

รัสรินทร์ อัครสิทธิรุจน์ (Ratsarin Akkarasitthirut) **

อินทร์ จันทร์เจริญ (In Chanjarain) ***

วีรพันธ์ ศิริฤทธิ์ (Weeraphan Siririth) ***

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน และเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน โดยวิจัยจากประชากร คือ ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน ปีการศึกษา 2555 จำนวน 112 อำเภอ จำนวน 112 คนเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มาตรการส่วนประมาณค่า 4 ระดับ ประกอบด้วยระดับโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยง ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.97 และระดับผลกระทบความเสี่ยง ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.97 และทั้งฉบับเท่ากับ 0.99 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ (%) และค่าเฉลี่ย(μ)

ผลการวิจัยพบว่า ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้าน ($\mu = 1.94$) ระดับผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้าน ($\mu = 1.86$) ระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน ($\mu = 3.60$) และขอเสนอแนะเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน ควรมีการวางแผนการจัดการที่ดี และชัดเจน มีการศึกษา

* บทความนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง “การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน” หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย

** นักศึกษาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย (M.Ed in Educational Administration at Graduate School , Chiangrai College)

*** อาจารย์ที่ปรึกษา สาขาวิชาบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย วิทยาลัยเชียงราย e-mail: siririth@gmail.com (Adviser in Educational Administration at Graduate School, Chiangrai College)

สภาพปัญหาและความต้องการ การใช้สารสนเทศ จัดการระบบข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดหา
คัดเลือกเทคโนโลยีที่ตรงกับผู้ปฏิบัติงานและมีการตรวจสอบ บำรุงรักษาตลอดการใช้งานอย่างมีระบบต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ / ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา
ตามอัธยาศัย

Abstract

This research was aimed to study about the level of information technology risk management administrators of Non-Formal Education in upper Northern area and to suggest about information technology risk management administrators of Non-Formal Education in upper Northern area. The participants that used in this research were 112 Non-Formal Education administrators in upper Northern area from 112 centers in academic year 2012. The instrument was used the questionnaire with four-level scale included the level of potential risk which the reliability was 0.97, the level of impact which the reliability was 0.97, and the overall was 0.99. The statistics used in data analysis were percentage (%) and mean (μ).

The results showed that the level of potential in information technology risk management administrators of Non-Formal Education in upper Northern area were found high scale in all aspects ($\mu = 1.94$). That meant the level of impact in information technology risk management administrators of Non-Formal Education in upper Northern area were found high scale in all aspects ($\mu = 1.86$), the level of information technology risk management administrators of Non-Formal Education in upper Northern area were found low scale in all aspects ($\mu = 3.60$). And the suggestion about information technology risk management administrators of Non-Formal Education in upper Northern area should have a good plan, study the problems deeply and needs to use, management information systems effectively, consider the technology directly to practitioners. And it's important to examine and maintain to use longtime.

Keywords : Information Technology Risk Management / Non-formal and Informal
Education Center

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การศึกษาเป็นรากฐานที่สำคัญของการพัฒนาประเทศ การศึกษาเป็นปัจจัยในการสร้างและพัฒนา
ความรู้ ความคิด ความประพฤติ และคุณธรรมของบุคคล สังคมบ้านเมืองใดให้การศึกษาที่ดีแก่ประชาชนได้อย่าง
ครบถ้วนพอเหมาะกันทุกๆ ด้าน สังคมและบ้านเมืองนั้นก็จะมีพลเมืองที่มีคุณภาพ ซึ่งสามารถธำรงรักษาความ

เจริญมั่นคงของประเทศชาติไว้ได้ และพัฒนาให้ก้าวหน้าตลอดไป สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กศน. (2554: 1)

การพัฒนาประเทศจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ต้องให้ความสำคัญต่อการพัฒนาคุณภาพคน เพราะคนถือเป็นทุนทางสังคมและทุนทางเศรษฐกิจ จากการพัฒนาประเทศที่ผ่านมา เพื่อให้มีความเหมาะสมกับสภาพปัจจุบันและสอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาลและเจตนารมณ์ของ พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 ที่สนับสนุน การศึกษาค้นคว้า และวิจัยในศิลปะวิทยาการต่างๆ เร่งรัดการศึกษา มาตรา 67 ที่รัฐต้องส่งเสริมให้มีการวิจัยและพัฒนาทางด้านเทคโนโลยีเพื่อการศึกษาให้มีการสื่อสารรูปแบบต่างๆ พัฒนาเทคโนโลยีเพื่อการศึกษา โดยการพัฒนานุเคราะห์ให้มีความรู้ความสามารถและทักษะในการผลิตรวมถึง การใช้เทคโนโลยีที่เหมาะสม ทำให้ผู้เรียนได้รับการพัฒนาความสามารถในการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษาในการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา (2545: 37 - 38)

แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556 ได้กำหนดการพัฒนา ICT มีเป้าหมายเชิงพัฒนาสู่สังคมแห่งภูมิปัญญาและการเรียนรู้ ที่สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ สานความต่อเนื่องทางนโยบายจาก IT 2010 มุ่งเน้นแก้ไขจุดอ่อนที่สำคัญของการพัฒนา ICT ของประเทศไทย โดยการกำหนดวิสัยทัศน์ให้ประเทศไทยเป็นสังคมอุดมปัญญา (Smart Thailand) ด้วย ICT และมียุทธศาสตร์การพัฒนาในด้าน การบริหารจัดการระบบ ICT ของประเทศอย่างมีธรรมาภิบาล โดยการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อสนับสนุนการยกระดับขีดความสามารถในการแข่งขันของอุตสาหกรรม ICT เพื่อสร้างมูลค่าทางเศรษฐกิจและรายได้เข้าประเทศ ทำให้เกิดการพัฒนากำลังคนด้าน ICT และบุคคลทั่วไปให้มีความสามารถในการสร้างสรรค์และใช้สารสนเทศอย่างมีวิจารณญาณและรู้เท่าทัน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ (2554: 15 - 16)

จากเป้าหมายของแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 11 (พ.ศ.2554 - 2559) เป็นผลให้สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ต้องเร่งรัดการจัดการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยให้กับประชาชนและกลุ่มเป้าหมายอย่างครอบคลุมและทั่วถึงดังวิสัยทัศน์ของสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ. 2554 ที่ว่า “คนไทยได้รับการศึกษาตลอดชีวิตที่มีคุณภาพ อย่างทั่วถึงและเท่าเทียมกัน เพื่อให้เกิดสังคมแห่งการเรียนรู้” จะเห็นได้ว่าศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย สังกัดสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ เป็นสถาบันทางการศึกษาที่สำคัญและมีความพร้อมที่จะสร้างโอกาสทางการศึกษาให้กับประชาชนคนไทยทุกคนอย่างมีคุณภาพยิ่งขึ้น

ดังนั้นผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอเป็นบุคคลสำคัญที่จะต้องขับเคลื่อนการบริหารงานของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ เพราะงานการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เป็นการจัดการศึกษาที่หลากหลาย แต่การบริหารจัดการในปัจจุบันยังพบว่ามีการบริหารความเสี่ยงเพียงบางส่วน บางสถานศึกษาไม่ได้จัดทำการบริหารความเสี่ยงและบางสถานศึกษามีการจัดทำการบริหาร

ความเสี่ยงแต่ไม่ครอบคลุมภารกิจของสถานศึกษาทั้งหมด ซึ่งการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษามีความสำคัญเป็นอย่างยิ่งในการลดมูลเหตุแต่ละโอกาสที่สถานศึกษาจะเกิดความเสี่ยงให้ระดับความเสี่ยงและขนาดของความเสี่ยงที่จะเกิดขึ้นในอนาคตให้อยู่ในระดับที่สถานศึกษายอมรับได้ ประเมินได้ ควบคุมได้ และตรวจสอบได้อย่างมีระบบ สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย กศน. (2554: 6) การบริหารความเสี่ยงเป็นกระบวนการบริหารจัดการที่ทำให้องค์กรมีการวางแผนป้องกันและรองรับผลกระทบที่อาจจะเกิดขึ้นในอนาคต เพื่อลดความเสียหายที่อาจเกิดขึ้น (ชนิษฐา ชัยรัตนาวรรณ, 2554: 419)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยซึ่งปฏิบัติงานอยู่ในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอจึงมีความสนใจในเรื่องของการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน ผู้วิจัยหวังว่าผลจากการวิจัยจะสามารถใช้เป็นข้อมูลและแนวทางสำหรับผู้บริหาร ในการบริหารความเสี่ยงและนำมาปรับใช้ในการบริหารจัดการในภารกิจหลักให้เกิดประโยชน์ในการพัฒนาองค์กรและป้องกันโอกาสที่จะเกิดความเสี่ยงในการดำเนินงานของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอให้สอดคล้องกับการปฏิบัติตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการกระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ.2546 และระเบียบคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ว่าด้วยการกำหนดมาตรฐานการควบคุมภายใน พ.ศ.2544 ที่กำหนดให้ส่วนราชการต้องมีการประเมินความเสี่ยงและปรับปรุงระบบการควบคุมภายใน

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน
2. เพื่อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน จำนวน 9 จังหวัด ได้แก่ เชียงราย เชียงใหม่ น่าน พะเยา แพร่ แม่ฮ่องสอน ลำปาง ลำพูน และอุดรดิตถ์ ในปีการศึกษา 2555 จำนวน 112 คน

2. รูปแบบการวิจัย ใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

3. ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่ การบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน ทั้ง 4 ด้าน คือ ด้านการวางแผนและการจัดการ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้ ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน และด้านการติดตามผลและประเมินผล

3.2 ตัวแปรตาม ได้แก่ ระดับความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

แบบสอบถามการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน แบ่งเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม เช่น เพศ อายุ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ในตำแหน่งผู้บริหาร วุฒิการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบตรวจสอบรายการ (Check List)

ตอนที่ 2 โอกาสที่จะเกิดและผลกระทบที่เกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scales) 4 ระดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบนเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open Ended)

5. การสร้างเครื่องมือ

5.1 ศึกษาเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล สร้างแบบสอบถาม

5.2 ดำเนินการสร้าง และพัฒนาเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เพื่อนำเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความสอดคล้องของข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (IOC) มีค่าระหว่าง 0.60-1.00 จากนั้น นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ

5.3 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่า IOC และปรับปรุงแก้ไข แล้วไปทดลองใช้กับผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนล่าง จำนวน 30 คน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ปรากฏว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาเท่ากับ 0.99 แสดงว่าแบบสอบถามที่สร้างขึ้นมีความเชื่อมั่นอยู่ในระดับสูง

5.4 นำแบบสอบถามที่ผ่านการหาค่าความเชื่อมั่น แล้วไปดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลต่อไป

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

1. สรุปผลการวิจัย

ดำเนินการวิจัยเพื่อศึกษาระดับความเสี่ยงและแนวทางการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน สรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1.1 ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้าน ($\mu = 1.94$) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง กศน.(AI) และด้านการส่งมอบและการสนับสนุน กศน. อำเภอ

(DS) ($\mu = 1.96$) รองลงมา คือ ด้านการวางแผนและการจัดการ กศน. อำเภอบางบาล (PO) ($\mu = 1.92$) และที่น้อยที่สุด คือ ด้านการติดตามผลและประเมินผล กศน. อำเภอบางบาล (ME) ($\mu = 1.90$)

1.2 ระดับผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและ รายด้าน พบว่าอยู่ในระดับสูง ทุกด้าน ($\mu = 1.86$) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง กศน.(AI) ($\mu = 1.90$) รองลงมา คือ และด้านการส่งเสริมและการ สนับสนุน กศน. อำเภอบางบาล (DS) ($\mu = 1.89$) และ ด้านการติดตามผลและประเมินผล กศน. อำเภอบางบาล (ME) ($\mu = 1.85$) และที่น้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนและการจัดการ กศน. อำเภอบางบาล (PO) ($\mu = 1.80$)

1.3 ระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอก ระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน เมื่อพิจารณาภาพรวมและรายด้าน พบว่าอยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน ($\mu = 3.60$) และเมื่อพิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการ จัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง กศน.(AI) ($\mu = 3.73$) รองลงมา คือ และด้านการส่งเสริมและการ สนับสนุน กศน. อำเภอบางบาล (DS) ($\mu = 3.70$) และ ด้านการติดตามผลและประเมินผล กศน. อำเภอบางบาล (ME) ($\mu = 3.52$) และที่น้อยที่สุด คือ ด้านการวางแผนและการจัดการ กศน. อำเภอบางบาล (PO) ($\mu = 3.45$)

1.4 ข้อเสนอแนะแนวเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหาร สถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ควรมีการวางแผนการ จัดการที่ดี และชัดเจน มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การใช้สารสนเทศ จัดการระบบข้อมูลได้อย่าง มีประสิทธิภาพ และมีการจัดหาคัดเลือกเทคโนโลยีที่ตรงกับปฏิบัติงานและมีการตรวจสอบ บำรุงรักษาตลอด การใช้งานอย่างมีระบบต่อเนื่อง

2. อภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้แบ่งการอภิปรายผลเป็น 4 ประเด็น ดังนี้

2.1 ระดับโอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์ การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ทุกด้าน พิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง กศน.(AI) ด้าน การส่งเสริมและการสนับสนุน กศน. อำเภอบางบาล (DS) ด้านการวางแผนและการจัดการ กศน. อำเภอบางบาล (PO) และ ด้าน การติดตามผลและประเมินผล กศน. อำเภอบางบาล (ME) เนื่องจากผู้บริหารได้ให้ความสำคัญด้านการจัดหาและนำระบบ สารสนเทศออกมาใช้งานจริงทำให้โอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศเกิดน้อยที่สุด แต่การควบคุม ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านการส่งเสริมและสนับสนุน เป็นไปอย่างไม่มีรัดกุมตามขั้นตอนที่กำหนดจึงทำให้ โอกาสเกิดความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศอยู่ในลำดับมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับ พิมพ์กมล ศรีสวัสดิ์ (2551) ที่ศึกษาเรื่องการประเมินความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศด้วย COBIT พบว่าการนำเสนอกระบวนการ ควบคุมภายในยังไม่ได้รับการจัดการควบคุมอย่างเพียงพอ และจัดลำดับความสำคัญของการควบคุมภายในที่ไม่ เพียงพอต่อการจัดการความเสี่ยง และสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ โรจน์วงศ์วิริยะ (2549: บทคัดย่อ) พบว่าการ ตรวจสอบติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามนโยบายในการจัดการระบบสารสนเทศ ควรจะมี ผู้รับผิดชอบโดยตรง

2.2 ระดับผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับสูง ทุกด้าน พิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง กศน.(AI) ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน กศน. อำเภอ(DS) ด้านการติดตามผลและประเมินผล กศน. อำเภอ(ME) และด้านการวางแผนและการจัดการ กศน. อำเภอ(PO) เนื่องจากผู้บริหารให้ความสำคัญในการจัดหาและการใช้งานระบบสารสนเทศ จึงทำให้มีผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับน้อยที่สุด แต่ผู้บริหารยังขาดการให้ความสำคัญและติดตามผลและประเมินผลของระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่นำมาใช้ในสถานศึกษาจึงทำให้มีผลกระทบความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศในระดับที่มากที่สุด ที่สอดคล้องกับ นงลักษณ์ กอศรีลบุตร (2549: บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่อง การนำมามาตรฐาน COBIT มาประยุกต์ใช้ในองค์กรเพื่อปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบระบบสารสนเทศ พบว่าปัญหาและอุปสรรคของการตรวจรับระบบงานเกิดจาก ขาดการวางแผนควบคุมการดำเนินงานและการประสานงานที่ดีของผู้ปฏิบัติงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง และสอดคล้องกับ ชลลดา คล้ายคลึง (2551: ข) ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ที่กล่าวว่า การติดตามประเมินผล ในระหว่างการทำงานตามไตรมาสและเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ ควรมีการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

2.3 ระดับความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกกระบวนและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ของทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับน้อย ทุกด้าน พิจารณารายด้านเรียงลำดับจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการจัดหาและการนำระบบออกใช้งานจริง กศน.(AI) ด้านการส่งมอบและการสนับสนุน กศน. อำเภอ(DS) ด้านการติดตามผลและประเมินผล กศน. อำเภอ(ME) และด้านการวางแผนและการจัดการ กศน. อำเภอ(PO) เนื่องจากผู้บริหารไม่ได้ให้ความสำคัญในด้านการติดตามผลและการประเมินผลเท่าที่ควร แต่ผู้บริหารส่วนใหญ่ได้ให้ความสำคัญในด้านการส่งมอบและการสนับสนุน สถานศึกษา จึงทำให้มีความเสี่ยงในด้านนี้น้อย ในภาพรวมของการบริหารความเสี่ยง ผู้วิจัยมีความเห็นว่า ผู้บริหารควรจัดการด้านการวางแผนและการจัดการสถานศึกษา โดยเริ่มจากการจัดทำแผนกลยุทธ์ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ เพื่อให้องค์กรได้รับประโยชน์สูงสุด ดังที่ สันติ บุญภิรมย์ (2552: 67) กล่าวว่า การวางแผนช่วยให้การบริหารเป็นระบบและมีประสิทธิภาพ เนื่องด้วยการวางแผนเป็นกระบวนการเริ่มต้นหรือเป็นหน้าที่ประการแรกของการบริหาร นอกจากนั้น ควรมีการกำหนดโครงสร้างด้านเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดโครงสร้างองค์กรด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและความสัมพันธ์กับหน่วยงานอื่น การจัดด้านการลงทุนในเทคโนโลยีสารสนเทศ การจัดการทรัพยากรบุคคล สอดคล้องกับ นฤมล บินหะยือว้าง (2553: 112) ได้ศึกษาเรื่อง ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนศาสนาอิสลาม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑลกล่าวว่า องค์กรมีการกระจายงานไม่เท่าเทียมกัน ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำ บางคนมีภาระงานมากในขณะที่บางคนได้รับการงานน้อย ส่งผลให้ครูขาดขวัญและกำลังใจในการทำงาน นอกจากนั้นการจัดหาและนำระบบออกมาใช้งานจริง รวมถึงการส่งมอบและการสนับสนุนอย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีกระบวนการติดตามผลและประเมินผลจะส่งผลให้การบริหารความเสี่ยงมีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับ ศิริลักษณ์ โรจน์วงศ์วิริยะ (2549: บทคัดย่อ) พบว่า การกำกับและดูแลสารสนเทศ ควรมีผู้รับผิดชอบโดยตรงที่มีอำนาจและสิทธิ์ใน

การตรวจสอบติดตาม ประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรตามนโยบายในการจัดการระบบสารสนเทศ และตรวจสอบความถูกต้องของนโยบายในการจัดการระบบสารสนเทศเพื่อนำมาแก้ไขปรับปรุงนโยบายให้ถูกต้องอยู่เสมอ และสอดคล้องกับ ชลลดา คล้ายคลึง (2551: ข) ได้ทำการศึกษาเกี่ยวกับรูปแบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี ที่กล่าวว่า มีการติดตามประเมินผล โดยการติดตามประเมินผลทั้งในระหว่างการทำงานตามไตรมาสและเมื่อสิ้นสุดงบประมาณ โดยมีการจัดทำรายงานการควบคุมภายใน

ดังนั้นแนวปฏิบัติในการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เขตภาคเหนือตอนบน หากมีการบริหารจัดการอย่างเป็นระบบให้ครอบคลุมกิจกรรมรวมทั้งกระบวนการดำเนินงานต่างๆเพื่อลดมูลเหตุของแต่ละความเสี่ยงที่จะทำให้เกิดความเสียหายจากการดำเนินการที่ไม่เป็นไปตามแผน เพื่อให้ระดับของโอกาสและผลกระทบที่จะเกิดขึ้นในอนาคต อยู่ในระดับที่สามารถประเมิน ควบคุม และตรวจสอบได้อย่างมีระบบโดยในการดำเนินการบริหารความเสี่ยงนั้นมุ่งเน้นแผนงาน โครงการที่สำคัญซึ่งผลสำเร็จของแผนงาน โครงการมีผลกระทบสูงต่อการบรรลุความสำเร็จตามประเด็นยุทธศาสตร์ทั้งในด้านปัจจัยที่เป็นประเด็นความเสี่ยงต่างๆอย่างเป็นขั้นตอน

2.4 ข้อเสนอแนะแนวเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงด้านเทคโนโลยีสารสนเทศของผู้บริหารสถานศึกษา ศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย เขตภาคเหนือตอนบน ควรมีการวางแผนการจัดการที่ดี และชัดเจน มีการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการ การใช้สารสนเทศ จัดการระบบข้อมูลได้อย่างมีประสิทธิภาพ และมีการจัดหาคัดเลือกเทคโนโลยีที่ตรงกับผู้ปฏิบัติงานและมีการตรวจสอบ บำรุงรักษาตลอดการใช้งานอย่างมีระบบต่อเนื่อง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เสกสรรค์ คงชว้น (2556: 228) พบว่า ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศที่ใช้ในการปฏิบัติงานเป็นระบบที่มีผู้ใช้งานที่ใช้ได้เฉพาะตำแหน่ง หรือสายงานที่เป็นผู้รับผิดชอบ ในแต่ละระบบจึงมีผู้ใช้งานได้ในจำนวนน้อย การที่จะพัฒนาศักยภาพผู้ใช้งานนั้น จำเป็นต้องมีการฝึกอบรม หรือสอนงานให้มากกว่าที่เป็นอยู่

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1.1 ผู้บริหารควรตระหนักและเห็นความสำคัญของการบริหารความเสี่ยงในศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ โดยเฉพาะความเสี่ยงด้านการวางแผนและการจัดการ กคน.อำเภอ การประเมินความเสี่ยง เพื่อให้ IT สามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริหารในการตัดสินใจเพื่อลดความเสี่ยง โดยให้ข้อมูลที่เป็นรูปธรรม และ ชี้ให้เห็นประเด็นที่สำคัญ รวมไปถึงการติดตามผลและประเมินผล ความเป็นอิสระในการตรวจสอบ เพื่อเพิ่มระดับความมั่นใจและประโยชน์จากผู้เชี่ยวชาญในวิธีการปฏิบัติที่ดี

1.2 ผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอควรนำข้อเสนอแนะการบริหารความเสี่ยงที่เหมาะสม จากการวิจัยไปใช้ในการบริหารความเสี่ยงของศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารความเสี่ยงและป้องกันความเสี่ยงที่อาจเกิดขึ้นได้

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในเขตภาคเหนือตอนบน

2.2 ควรวิจัยเกี่ยวกับปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอ

2.3 ควรวิจัยเชิงคุณภาพเพื่อพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารความเสี่ยงของผู้บริหารศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยอำเภอในทุกด้าน

เอกสารอ้างอิง

ภาษาไทย

- ชนิษฐา ชัยรัตนารณ. (2554). “การบริหารความเสี่ยงสากล ISO 31000 กับระบบการศึกษาไทย.” **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. Vol.4 No. 1 (May - August 2011): หน้า 419 - 434.
- ชลลดา คล้ายคลึง. (2551). รูปแบบการบริหารความเสี่ยงองค์กรของวิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี. งานวิจัย วิทยาลัยพยาบาลพระจอมเกล้า จังหวัดเพชรบุรี.
- นงลักษณ์ กอศรีลบุตร. (2549). การนำมาตรฐาน COBIT มาประยุกต์ใช้ในองค์กร เพื่อปรับปรุงกระบวนการตรวจสอบระบบสารสนเทศ กรณีศึกษา : ผู้ประกอบธุรกิจทางการเงินที่ไม่ใช่สถาบันการเงิน (Non-bank) แห่งหนึ่ง. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- นฤมล บินหะยืออวัง. (2553). ความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารความเสี่ยงในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของผู้บริหารโรงเรียนเอกชนสอนอิสลาม เขตกรุงเทพมหานครและปริมณฑล. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พิมพ์กมล ศรีสวัสดิ์. (2551). การประเมินความเสี่ยงจากการใช้เทคโนโลยีด้วย Cobit. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีสารสนเทศ กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริลักษณ์ ไรจน์วัชรวิริยะ. (2549). การศึกษาแนวทางการพัฒนาระบบงาน โดย COBIT และ ITIL กรณีศึกษา บริษัทบริหารสินทรัพย์. ปรินญาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต วิทยาลัยนวัตกรรมการอุดมศึกษา มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- เศกสรรค์ คงชวัน. (2556). “การพัฒนาศักยภาพบุคลากรในการใช้ระบบเทคโนโลยีสารสนเทศในองค์การบริหารส่วนตำบลควนศรี อำเภอบ้านนาสาร จังหวัดสุราษฎร์ธานี.” **วารสาร Veridian E-Journal กลุ่มมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์**. Vol.6 No. 3 (September-December 2013): หน้า 228 – 247.
- สันติ บุญภิรมย์. (2552). **หลักการบริหารการศึกษา**. กรุงเทพฯ: บุค พอยท์.

- สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2554). **แผนแม่บทเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเพื่อการศึกษา
กระทรวงศึกษาธิการ พ.ศ. 2554-2556**. กรุงเทพฯ: สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ.
- สำนักงานรับรองมาตรฐานและประเมินคุณภาพการศึกษา. (2545). **พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.
2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545**. กรุงเทพฯ: พรินทวาทกราฟฟิค.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย. กศน. (2554). **นโยบายและจุดเน้นการ
ดำเนินงานสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยประจำปีงบประมาณ
พ.ศ. 2554**. กรุงเทพฯ: สำนักงานกศน.